

Verslag online terugkomavond zon en wind 24 maart – 115 deelnemers

Opening en terugblik inwoneravonden 3 + 10 februari

Wethouder Henk van Zeijts gaf een terugkoppeling over het regionaal proces (RES) en lokaal proces (o.a. de bijeenkomsten op 3 en 10 februari).

Inwoners hebben in de afgelopen maanden een duidelijk signaal afgegeven aan de gemeente Lochem: De opwek van duurzame energie is belangrijk, maar een deel van hen zet vraagtekens bij het tempo voor het opwekken van energie met zon en wind. Dat is nu te hoog. Ook moet er meer aandacht zijn voor zon op dak. De gemeente neemt dit signaal ter harte en het college is van plan om het tempo bij te stellen.

Veel inwoners voelen zich betrokken bij dit onderwerp. Mensen vinden duurzaamheid en het tegengaan van klimaatverandering belangrijk. Maar het behouden van ons mooie landschap vinden zij minstens zo belangrijk. Die betrokkenheid is veel waard en wil de gemeente graag op dit thema vasthouden.

De gemeente heeft de opmerkingen en meningen van inwoners vertaald in vier hoofdpunten, deze kwamen een voor een aan bod tijdens de terugkomavond.

1 Verlagen van het tempo

Lochem doet 'wat moet', maar niet meer. Lochem levert het aandeel (op basis van areaal) in de 35 TWh die landelijk wordt gevraagd voor wind en zon op land. Dat betekent 0,03 TWh uit windenergie (bijvoorbeeld 4 windmolens van 3 MW) en 0,12 TWh uit zonne-energie (netto 100 hectare zonnepark). De opgave voor zon vullen we aan met een forse opgave voor zon op dak. Dit zijn voorlopige getallen, omdat er ook nog een regionaal proces loopt (Regionale Energiestrategie) en de gemeenteraad uiteindelijk besluit.

In de chat vroeg een inwoner of particuliere daken ook meetellen. Alleen daken met meer dan 50 panelen tellen mee in de RES. Daken van huizen tellen zeker mee, alleen in een ander hoofdstuk van het klimaatakkoord. Wel is het goed om ook als particulier zonnepanelen te installeren. Lochem doet het landelijk vergeleken overigens erg goed; zo'n 20% van de huizen is voorzien van zonnepanelen.

Er is nu al een beleidskader voor zon (ook een vraag uit de chat). Er zijn nog twee zonneparken die onder dit beleidskader in procedure zijn, namelijk zonnepark Ampsen en zonnepark Bekenschot.

2 Meer inzetten op "zon op dak"

Het is de wens om een belangrijk deel van de zonopgave te realiseren op dak. Dit is haalbaar, maar ook ambitieus. In de praktijk blijkt zon op dak namelijk vaak lastig vanwege aansluiting op het net, bezwaren van verzekeraars, verhuurders en hypotheekverstrekkers, dakconstructie en elektriciteitsprijs. Ook is onderzoek naar opslag noodzakelijk. Dit vraagt om een krachtig signaal naar de landelijke overheid om wettelijke randvoorwaarden te veranderen. En het vraagt lokale actie van gemeente, energiecoöperatie, inwoners en bedrijven.

Bij dit onderwerp werd René Loman geïnterviewd. Hij is voormalig melkveehouder en heeft zonnepanelen geplaatst op zijn staldak. Hij heeft dit via een SDE subsidie gerealiseerd. Het volleggen van een groot dak vraagt veel overleg en zoekwerk. Naar aanleiding van een vraag uit de chat gaf hij aan dat het momenteel financieel gunstiger is om zonnepanelen via de salderingsregeling aan te schaffen dan via de SDE (SDE is onaantrekkelijker geworden). Ook kan het volgens hem slim zijn om gezamenlijk een aantal daken vol te leggen. Dan hoeft je niet zelf alles uit te vinden.

3 Er komt een voorstel aan de gemeenteraad voor één beleidskader grootschalige energieopwek

Daarin komt de mogelijkheid voor één windproject (ongeveer 12 MW) en één of twee zonneparken op land. Per project sturen we op de grootste maatschappelijke meerwaarde oftewel de minste schade. Als de projecten zijn vergund, evalueren we het beleid, voor er nieuwe projecten mogelijk zijn.

In de presentatie van de wethouder (bijgevoegd) staan de onderwerpen die in het beleid in ieder geval aan bod komen. Deze moeten nog nader worden uitgewerkt.

Een inwoner vroeg naar de mogelijkheden van biogas. Wethouder van Zeijts gaf aan dat dit nuttig is voor de procesindustrie of voor warmte, niet voor de productie van elektriciteit. Ook was er een vraag over of de gemeente 50% lokaal eigendom als ondergrens gaat hanteren. Daarop gaf de wethouder aan dat dit wel de bedoeling is, maar dat het nog wel een puzzel is hoe dit in de praktijk opgelegd kan worden aan een initiatiefnemer. Eigenlijk gaat ruimtelijk beleid alleen over RO-onderwerpen gaat en niet over aanvullende voorwaarden. Dit moet de gemeente nog verder uitzoeken.

Een ander onderwerp dat aan bod komt in het beleid is natuur en landschap. Het is bekend dat veel inwoners daar zorgen over hebben. Alex de Meijer van Natuur en Milieu Gelderland (NMG) lichtte toe hoe NMG lobbyt en overlegt over natuur en milieu en de energietransitie. Zij zijn op zich een voorstander van de energietransitie, maar het moet wel zorgvuldig gebeuren en met aandacht voor onder meer de natuurbelangen.

Een inwoner vroeg of NMG een bondgenoot is, en wat de rol is bij lokale projecten. Alex de Meijer ziet NMG als een bondgenoot. Ook vindt NMG dat er, na een zorgvuldig proces, wel een besluit moet komen. In een zorgvuldig en transparant proces komen alle belangen aan bod. NMG let daarbij op vogels, insecten, natuur en biodiversiteit én ook de leefomgeving voor inwoners. Geluid en laagfrequent geluid zijn ook aandachtspunt.

Naar aanleiding van een andere vraag over draagvlak gaf Alex aan dat dit een lastige term is. Omwonenden zijn over het algemeen niet blij met een windpark. Er kan hooguit acceptatie zijn bij een eerlijk en goed proces. Ook is het belangrijk dat er weinig overlast is.

Uit een andere vraag uit de chat blijkt dat NMG liever geen windmolens en zonneparken wil in Gelders Natuur Netwerk en Natura 2000 gebieden. Het is lokale afweging om te bepalen onder welke randvoorwaarden het kan. Dat is maatwerk.

4 Mogelijk komt er een denktank met inwoners of een burgerberaad

Met het voorgestelde pakket wordt ongeveer een derde van de toekomstige behoefte aan elektriciteit gedekt. Daarbij gaan we ervan uit dat we ook veel energie besparen. We zijn dan dus nog niet energieneutraal. De vraag is wat de volgende stap wordt. Dit vindt het college geen technische, maar vooral een maatschappelijke vraag. Het college is daarom van plan om een voorstel te doen aan de gemeenteraad hoe inwoners betrokken worden om deze vragen te helpen beantwoorden. De wethouder verwijst hierbij ook naar een rapport van de Commissie Brenninkmeijer dat pleit voor het instellen van burgerfora voor de energiestrategie.

Een voorbeeld van een betrokken buurt is het Larense Broek.

Zij hebben een plan ontwikkeld voor een Buurt Energie Strategie (BES). Jan Kraaij van BES toonde een filmpje (onderdeel van de opname, link naar het filmpje staat ook onderaan dit verslag) met uitleg over de BES. Desgevraagd gaf hij aan zo'n denktank een goed idee te vinden.

In de chat kwam de vraag of de BES niet te veel voor eigen parochie preekt. Als zij zelf alleen de eigen energie opwekken doen ze dan niets voor andere buurten/dorpen? Daarop gaf Jan Kraaij aan dat er nu eerst gekeken wordt naar de potentie van het gebied Larense Broek. Als het mogelijk is dan willen ze wel meer opwekken dan ze zelf gebruiken. Dat wordt nu allemaal in de BES onderzocht.

LochemEnergie is partner van de BES. Tonnie Tekelenburg werd daarom ook kort bevraagd. Ook hij vindt een mogelijke denktank een goed idee, alleen moet het niet te veel een 'praatcircus' worden. Het uitvoeren van pilots en nieuwe zaken uitproberen is ook belangrijk. Niet alleen denken maar ook doen. LochemEnergie doet ook van alles zoals warmte uit asfalt, energiecoach, energiekastjes (inzicht in eigen energiehuishouding), elektrische deelauto's, laadpaal voor bedrijven, waterstof, warmte uit oppervlaktewater, en als collectief investeren in zon en wind.

Desgevraagd adviseerde Jan Kraaij dat, als mensen ook een BES willen, dat zij dan moeten zorgen dat zij de omgeving/buurt/wijk volledig meekrijgen. Zorg dat de neuzen dezelfde kant op staan, heb kennis van zaken, hou de techniek bij (gaat erg snel) en praat met degenen waar het om gaat o.a. gemeente. Neem het proces door en wees duidelijk.

Het vervolgproces is bekend, de raad moet dit nog goedkeuren

Aan het einde van de avond gaf de wethouder een toelichting op het vervolgproces. De raad moet de stappen in het vervolgproces nog bespreken, mogelijk op 26 april, en goedkeuren. De volgende planning is dus onder voorbehoud. Het college stelt in mei een ontwerp-beleidskader zon en wind vast. Dit beleidskader ligt in juni en juli ter inzage. Inwoners kunnen hierop hun zienswijzen indienen. Op basis van de zienswijzen wordt een definitief beleidskader opgesteld dat in september in het college wordt besproken. Vanaf eind oktober/ begin november start de raadsbehandeling van het beleidskader.

Er waren nog vragen over de relatie tussen de RES en het beleid. Volgens de wethouder is de RES eigenlijk een soort agenda. Hierin maken gemeenten uit de energieregio afspraken met elkaar, over manieren waarop het mogelijk is om in onze regio bij te dragen aan de doelen in het klimaatakkoord. Deze moet uiteindelijk door de gemeente omgezet worden in een strategie (omgevingsvisie) en beleid.

Sommige inwoners vroegen in de chat of het wel verstandig is, dat nog deze gemeenteraad dit soort besluiten neemt. Zou het niet beter zijn om te wachten tot na de verkiezingen? Daarop gaf de wethouder aan dat ook de planning in handen ligt van de huidige gemeenteraad. Zij besluiten wat wanneer behandeld wordt. Voor de omgevingsvisie is al besloten dat de nieuwe raad hierover besluit.

Ten slotte gaf de wethouder aan het erg belangrijk te vinden om fysiek bij elkaar te komen. Zeker bij de officiële raadsvergaderingen die over het beleid zon en wind gaan, en de plannen vanuit de RES.

Veel staat al online

Alle uitkomsten en verslagen zijn hier voor u te bekijken en lezen

- Sheets presentatie Henk van Zeijts 24 maart
- [Link naar video](#) met opname
- Vragen en antwoorden uit de chat van 24 maart voegen wij toe zodra deze klaar is.
- De [factsheet met de uitkomsten](#) (pdf, 361 KB) van de online vragenlijst
- Het rapport met daarin de [uitkomsten van de flitspeiling](#) (vragenlijst) zon en wind
- [De bijlage van het rapport met alle ingevulde open antwoorden](#) (pdf, 19.788 KB)

- twee videoverslagen van de inwonersavonden zon en wind op. Het gaat om een opname van het gezamenlijke deel op 3 februari en 10 februari 2021.
- Een verslag, gerangschikt op thema, van de groepsgesprekken op 3 en 10 februari (pdf, 1.448 KB)
- De digitale borden met geeltjes die ingevuld zijn tijdens de groepsgesprekken 3 februari (pdf, 1.770 KB) | 10 februari (pdf, 1.432 KB)
- De antwoorden op de vragen uit de chat van 3 + 10 februari (pdf, 542 KB) , gebundeld per onderwerp.